

ผลกระทบจากระบบเงินสกุลดิจิทัลต่อ ประเทศไทย

Impact of digital currency for Thailand

วิษณุ กীরติพงษ์ภักดี¹ รัตพงษ์ สอนสุภาพ²

วันรับ: 22 กันยายน 2564 วันแก้ไข: 12 พฤศจิกายน 2564

ยอมรับ : 19 พฤศจิกายน 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัลในบริบทปัจจุบัน และศึกษาผลกระทบด้านลบจากสกุลเงินดิจิทัลต่อสังคมไทย การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 5 คน อันได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านสกุลเงินดิจิทัล ด้านกฎหมาย ด้านธนาคาร และตัวแทนผู้ใช้เงินสกุลดิจิทัล เครื่องที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าพัฒนาการความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัลเกิดขึ้นจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลให้การติดต่อสื่อสาร การถ่ายโอนข้อมูลต่าง ๆ สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น สถาบันการเงินต่างได้มีการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยีทางการเงิน หนึ่งในเทคโนโลยีทางการเงินที่สำคัญก็คือ บล็อกเชน (Blockchain) ที่จะช่วยให้ผู้บริโภคสามารถซื้อขายสินค้าออนไลน์ได้มากขึ้น และสกุลเงินดิจิทัล ในส่วนของผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสกุลเงินดิจิทัลในบริบทต่อสังคมไทย พบว่า เงินสกุลดิจิทัลจะเข้ามาปรับปรุงระบบ

¹ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาผู้ทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง, วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม, มหาวิทยาลัยรังสิต

² อาจารย์ประจำวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม, มหาวิทยาลัยรังสิต

การทำธุรกรรมทางการเงินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีด้านความปลอดภัยในการใช้จ่ายและถือครองเงินดิจิทัลที่สูง รัฐบาลควรให้การสนับสนุน อย่างไรก็ตามการนำสกุลเงินดิจิทัลมาใช้ในประเทศไทยยังมีความเสี่ยงจากความผันผวนที่สูงมากของเงินสกุลดิจิทัลที่อิงกับอุปสงค์อุปทานของตลาด ประกอบกับประชาชนส่วนหนึ่งของประเทศยังไม่มีความมั่นใจในการใช้เงินสกุลดิจิทัลเท่าที่ควร และความไม่รู้ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ที่อาจจะส่งผลให้เกิดการหลอกลวง หรือการโกง จนเกิดความสูญเสียได้

คำสำคัญ: ผลกระทบ ,สกุลเงินดิจิทัล, ประเทศไทย

Abstract

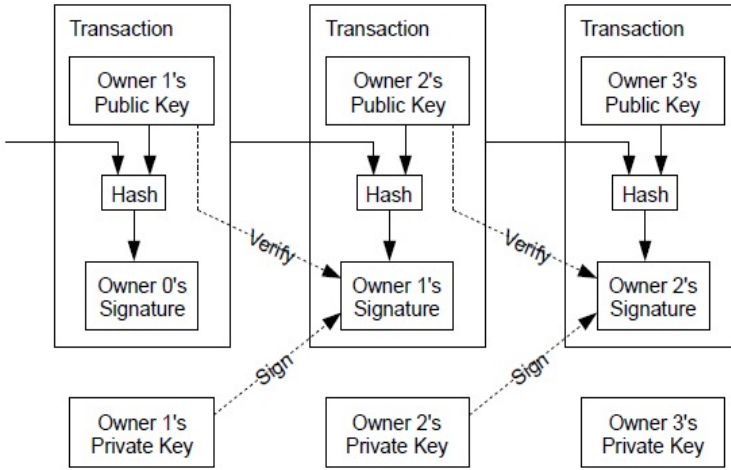
The objective of this research was to study of cryptocurrency development in the current context and the impact of digital currencies for Thailand. This study was used qualitative research approach and used an in-depth interview to collect the data among the five people includes crypto experts, banking, law, and crypto users. The tools of this research were a semi-structured interview and employed the content analysis techniques to analyze the data. The result of this investigation was found that the development of the cryptocurrency history arose from the advancement of technology that resulted in the communication transfer of various information. It can act more quickly and safely financial institutions have adapted to the fast changing of financial technology, and one of the key financial technologies was the Blockchain which will help consumers trade more products online. The cryptocurrency was found that it can improved the system of financial transactions to be more efficient and government should support. However, the adoption of digital currencies in Thailand the risk of extremely high volatility in cryptocurrencies based on market supply demand. Furthermore, the user in Thailand were not yet confident to use this the digital currencies and less knowledge in terms of this issue might lead to the cheating issue until the loss their money.

Key words : Impact, Digital Currency, Thailand

1. บทนำ

ระบบเงินสกุลดิจิทัลเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบการเงินที่สาธารณะร่วมกันทำงาน โดยไม่ต้องใช้สถาบันการเงินหรือหน่วยงานรัฐใดเป็นตัวกลาง สำหรับตรวจสอบและบันทึกข้อมูลการเงิน หากแต่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมทำงานในระบบนี้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเมื่อต้นทางส่งโอนเงินไปยังปลายทาง คอมพิวเตอร์ของทุกคนในระบบจะเห็นคำสั่งดังกล่าว และช่วยกันตรวจสอบว่าการส่งโอนดังกล่าวมาจากต้นทางที่แท้จริงหรือไม่ และต้นทางมีเงินเพียงพอหรือไม่ ซึ่งกระบวนการตรวจสอบจะให้คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในเครือข่ายแข่งกันคำนวณเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเครื่องใดทำได้ก่อนจะได้รางวัลเป็นเหรียญสกุลเงินดิจิทัล และข้อมูลที่ตรวจสอบเสร็จแล้ว จะถูกนำไปเก็บไว้ในรายการประวัติธุรกรรมที่เป็นบล็อกเชน (Block Chain) ซึ่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดเก็บแบบเรียงลำดับต่อไปเรื่อย ๆ ตามลำดับของการเกิดขึ้นของธุรกรรม และข้อมูลประวัติธุรกรรมนี้จะถูกเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่มาร่วมกันในเครือข่ายสกุลเงินดิจิทัลนั้น (Nakamoto, 2008 p.2-3)

จากหลักการเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าระบบเงินสกุลดิจิทัล ใช้พื้นฐานของการจัดเก็บประวัติธุรกรรมแบบบล็อกเชน (Block Chain) ซึ่งระบบจัดเก็บนี้ เมื่อนำข้อมูลมาเรียงต่อกันตามลำดับธุรกรรมแล้ว จะทำให้เกิดการแก้ไขประวัติย้อนหลังได้ยากมาก เพราะนอกจากต้องแก้ไขข้อมูลในคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่เก็บข้อมูลให้ตรงกันแล้ว การจะแก้ไขตัวเลขที่เป็นดัชนีในการชี้ลำดับข้อมูลที่เก็บไว้ให้เป็นตัวเลขชุดใหม่ก็ทำได้ยากมากในทางคณิตศาสตร์เช่นกัน ซึ่งในกรณีของบิทคอยน์ ได้เป็นตัวอย่างแรกๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการนำการจัดเก็บข้อมูลแบบบล็อกเชน (Block Chain) มาประยุกต์ใช้ในวงกว้าง นอกจากนี้ระบบเงินสกุลดิจิทัลยังให้รางวัลกับผู้เข้าร่วมการตรวจสอบความถูกต้องของธุรกรรม เป็นเหรียญของสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งกระบวนการนี้เป็นสิ่งที่เรียกว่าการขุดเหมือง (Mining) ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้มีส่วนร่วมเชื่อมต่อกับเครือข่ายและนำทรัพยากรทั้งการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ การใช้กระแสไฟฟ้า และพื้นที่จัดเก็บข้อมูล มาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายในการประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลธุรกรรม ดังนั้นมูลค่าของสกุลเงินดิจิทัลในมุมมองหนึ่งจึงขึ้นกับต้นทุนของทรัพยากรที่จะนำมาร่วมใช้ในการทำงานให้กับเครือข่ายด้วยเช่นกันดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 Transactions Flow

Source: Nakamoto, 2008, p.2

ในช่วงเริ่มต้นช่วงปี ค.ศ. 1998 คนส่วนใหญ่ใช้คำว่า Bitcoin กับคำว่าเงินสกุลดิจิทัลเสมือนเป็นคำเดียวกัน แต่ในช่วง 6-7 ปีที่ผ่านมาได้มีการสร้างเงินสกุลดิจิทัลด้วยอัลกอริทึมอื่นขึ้นมาอีกมากมาย หากเรียงตามมูลค่าตามราคาตลาด (Market Cap) คำนวณจากจำนวนเหรียญคูณด้วยอัตราซื้อขาย) เงินสกุลดิจิทัล 5 อันดับแรก ได้แก่ Bitcoin, Ethereum, Ripple, Bitcoin Cash, และ Litecoin ปัจจุบันเงินสกุลดิจิทัลมีการสร้างขึ้นมามีมากกว่า 1,500 สกุล ซึ่งแต่ละสกุลเงินที่ถูกสร้างขึ้นมีระดับความนิยมและความน่าเชื่อถือแตกต่างกันไป (Coinmarketcap, 2021)

ผลกระทบจากสกุลเงินดิจิทัลต่อระบบการเงินและการเงินระหว่างประเทศ เงินสกุลดิจิทัลยังมีคำถามมากมายเกี่ยวกับผลกระทบ ด้านลบ เงินสกุลดิจิทัลยังคงมีความผันผวนสูง เนื่องจากไม่มีสินทรัพย์หนุนหลัง และมีการเก็งกำไรสูงจากอุปสงค์และอุปทานของผู้ซื้อขายในตลาด ส่วนด้านบวก มีรัฐบาลหลายประเทศให้การยอมรับเงินสกุลดิจิทัลสามารถตอบโจทย์ที่กว้างกว่าระบบเงินแบบเก่า มีความปลอดภัยกว่าทำให้เงินในสกุลนี้ยังคงได้มีความต้องการในตลาดสูง ส่งผลให้ราคาของเงินสกุลดิจิทัลยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Gandal & Halauburda, 2014) สำหรับประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลยังมีอย่างจำกัด ทำให้องค์กรภาครัฐเช่น ธนาคารแห่ง

ประเทศไทย จึงระมัดระวังในการดำเนินการและกำกับดูแล แม้ว่าอุปสงค์ต่อเงินสกุลดิจิทัลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง บางครั้งเงินสกุลดิจิทัล กลายเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจของเหล่ามิจฉาชีพในรูปหลากหลาย รวมทั้งการฟอกเงินอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2561)

ดังนั้น การกำกับดูแลเงินสกุลดิจิทัล การรักษาความปลอดภัย การกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อเงินสกุลดิจิทัลในอนาคต (Libra Association Members, 2020; Schmeling, 2019) ซึ่งบทความวิจัยนี้ ต้องการศึกษาค้นคว้าหาความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัล และผลกระทบจากระบบเงินสกุลดิจิทัลต่อประเทศไทย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัลในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากระบบเงินสกุลดิจิทัลต่อประเทศไทย

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้จะศึกษาเนื้อหาหลักในประเด็นของ พัฒนาการความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัลในปัจจุบัน และศึกษาผลกระทบจากระบบเงินสกุลดิจิทัลต่อประเทศไทย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัลในบริบทปัจจุบัน และศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสกุลเงินดิจิทัลในบริบทต่อสังคมไทย มีรูปแบบเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Analysis) จากเอกสารวิจัยและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านเงินดิจิทัล ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านนโยบายและกำกับดูแล ด้านกฎหมาย ด้านการเงินการธนาคาร และผู้ใช้เงินสกุลดิจิทัล โดยกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกดังกล่าว จะมีการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi- Structured Interview) จำนวน 5 คน ผู้วิจัยได้มีการวางกรอบของคำถามในประเด็นที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ทั้งสองข้อ ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ ค้นคว้าจากหนังสือ

วิชาการ เอกสาร วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยและบทความวิชาการที่มีความน่าเชื่อถือ และสามารถอ้างอิงได้ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้สารสนเทศเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครอบคลุม

5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

5.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. พัฒนาการความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัลในปัจจุบัน

การศึกษาของ Alesina, Spolaore & Wacziarg (2000) ได้อธิบายข้อจำกัดระบบการเงินแบบเก่า ผ่านการค้าระหว่างประเทศ ข้อจำกัดคือแต่ละประเทศต้องใช้เงินสกุลเงินตัวเองจึงเป็นปัญหาในการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ อย่างเหมาะสมเมื่อสะท้อนผ่านต้นทุนและราคาซื้อขายที่เป็นธรรมระหว่างกัน ต่อมา Alesina, Barro & Tenreyro (2002) ได้นำเสนอความเหมาะสมของสกุลเงินในแต่ละพื้นที่ผ่านบริบทการกำเนิดของสกุลเงินต่างๆ พบว่า ต้นกำเนิดของสกุลเงินต่างๆ เกิดขึ้นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อประเทศต่างๆ มีการค้าขายและเศรษฐกิจโลกขยายตัวอย่างมาก ทำให้ความต้องการใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนจึงมีสูงขึ้น จนถึงปัจจุบันมีสกุลเงินไม่น้อยกว่า 158 สกุลเงินทั่วโลก โดยมีเงินดอลลาร์สหรัฐฯ กลายเป็นเงินสกุลหลักของโลก จากการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย (2557) พบว่า การซื้อขายระหว่างประเทศจะใช้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯเป็นหลัก อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ส่งเสริมการให้ใช้เงินสกุลท้องถิ่น อันเนื่องมาจากการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการชำระสินค้าหรือบริการจะช่วยการบริหารความเสี่ยงทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนที่จะเกิดในแต่ละสกุลเงินโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคของธุรกิจที่ต้องเผชิญกับความผันผวนของเศรษฐกิจโลกอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังช่วยลดในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการแปลงเงินตราต่างประเทศลงได้ โดยในปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่น ผ่านความร่วมมือกับมาเลเซียและอินโดนีเซียเพื่อให้ภาคธุรกิจไทยสามารถกู้ยืมเงินเพื่อการค้าและการบริการเป็นเงินสกุลริงกิตหรือรูเปียบกับธนาคารพาณิชย์ได้ อย่างไรก็ตามทางธนาคารแห่งประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยมากที่สุด

อย่างไรก็ตามการศึกษาของ จิรายุทธ์ ธรรมรุ่งเรือง และพัฒน์ พัฒนรังสรรค์ (2020, น.2588-2589) ชี้ว่า ด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จนเป็นการนำมาซึ่งกระแสโลกาภิวัตน์ เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมหาศาลในทุกภาคส่วนของสังคม

ภาคการเงินก็เช่นกัน ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างมหาศาลในทุกภาคส่วนของสังคม ภาคการเงินก็เช่นเดียวกัน ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างก้าวกระโดดและทรงประสิทธิภาพ ส่งผลให้รูปแบบการใช้สื่อแลกเปลี่ยนนั้นเปลี่ยนแปลงไปมาจากรูปแบบที่เป็นเหรียญโลหะ ธนบัตรที่เป็นกระดาษต่อยอดมาเป็นเงินดิจิทัล ที่มีเงินสกุลท้องถิ่นหนุนหลัง เช่น ต้องการนำเงินสกุลท้องถิ่นมาชำระผู้ให้บริการ e-money ก่อนใช้ชำระค่าสินค้าจึงมีหน่วยเป็นเงินสกุลท้องถิ่นและมีมูลค่าแน่นอนอน สามารถนำไปใช้เป็นสื่อแลกเปลี่ยนได้เหมือนปกติ เช่น บัตรที่ใช้ในศูนย์การค้า บัตรรถไฟฟ้า บัตรเงินสด รวมทั้งการใช้ผ่านแอปพลิเคชันมือถือ ซึ่งการให้บริการด้านการเงินดิจิทัลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากภาครัฐเป็นหลัก

จนปัจจุบันได้มีเงินสกุลดิจิทัล (Digital Currency) หรือ คริปโตเคอร์เรนซี (Crypto Currency) เกิดขึ้นเป็นสกุลเงินใหม่ที่สร้างขึ้นจากกระบวนการทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน ในการพัฒนา ซึ่งมีแนวคิดหลัก คือ การรักษาข้อมูล ความปลอดภัย ผ่านการใช้กระบวนการเข้ารหัสที่ซับซ้อน และการประมวลผลไม่มีศูนย์กลาง (Decentralization) จึงทำให้ไม่สามารถปิดเบือนหรือแก้ไขข้อมูลได้ ด้วยคุณสมบัติดังกล่าว ทำให้ได้รับความสนใจจากทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชนทั่วไป จึงทำให้เกิดผู้ประกอบการด้านสกุลเงินดิจิทัลจำนวนมาก ดังสะท้อนได้จากข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2561 พบว่า Bitcoin ราคา 6,490 ดอลลาร์สหรัฐต่อหน่วย มูลค่าตามราคาตลาด 111,750 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามด้วย Ethereum ราคา 301 ดอลลาร์สหรัฐต่อหน่วย มูลค่าตามราคาตลาด 20,413 ล้านดอลลาร์สหรัฐ Ripple ราคา 0.34 ดอลลาร์สหรัฐต่อหน่วย มูลค่าตามราคาตลาด 13,134 ล้านดอลลาร์สหรัฐ Bitcoin Cash ราคา 566 ดอลลาร์สหรัฐต่อหน่วย มูลค่าตามราคาตลาด 4,859 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ Eos ราคา 5.26 ดอลลาร์สหรัฐต่อหน่วย มูลค่าตามราคาตลาด 4,083 ล้านดอลลาร์สหรัฐตามลำดับ

2. ผลกระทบจากระบบเงินสกุลดิจิทัลต่อประเทศไทย

ผลกระทบด้าน Eco System จากการศึกษาของอลิสซา อีระศักดิ์ดาพงษ์ (2559) ชี้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ Bitcoin ได้แก่ ปัจจัยด้านความตระหนัก ปัจจัยด้านความไว้วางใจ ปัจจัยด้านระบบนิเวศ ปัจจัยด้านเงินตรา และปัจจัยด้านการยอมรับนวัตกรรม ซึ่งการศึกษาของศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2560) ชี้ว่า ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยี ผ่านช่องทางออนไลน์ของกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบภายใต้การยอมรับเทคโนโลยี อันได้แก่ การรับรู้ความง่าย

การรับรู้ประโยชน์ อิทธิพลทางสังคม การรับรู้ความเสี่ยง และทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน พบว่า ทุกปัจจัยส่งผลเชิงบวกต่อการยอมรับเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มความตั้งใจในการใช้บริการซื้อสินค้าผ่านช่องทางดิจิทัลแพลตฟอร์มต่างๆ ซึ่งนัยยะนี้สอดคล้องการศึกษาของเกียร์ตริก เทียนธรรมชาติ (2561) ได้ชี้ว่า อิทธิพลต่อการตัดสินใจยอมรับใช้เงินดิจิทัล (บิทคอยน์) ของผู้บริโภค พบว่า ความง่ายในการใช้งาน ประโยชน์ในการใช้งาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน และผลกระทบต่อเครือข่ายมีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับใช้เงินดิจิทัลของกลุ่ม Millennials เนื่องจากจุดประสงค์ของเงินดิจิทัลที่ผู้ออกแบบกับผู้บริโภคแตกต่างกัน ผู้ออกแบบมีจุดประสงค์เพื่อใช้แทนเงินตราในรูปแบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งผู้บริโภคมีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางเงินตราเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

ส่วนผลกระทบต่อด้านกำกับนโยบายนั้น การศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย (2562) ชี้ว่า เนื่องจากการถือครองหรือการใช้เงินเงินสกุลดิจิทัลมีความเสี่ยงสูง แต่เป็นที่นิยมใช้และถือครองอย่างแพร่หลาย ดังนั้นหากไม่มีการกำกับดูแล อาจจะมีผลกระทบต่ออย่างรุนแรงเป็นวงกว้างต่อระบบการเงินของโลก และประเทศไทยด้วย ทำให้รัฐบาลหลายประเทศตระหนักในประเด็นดังกล่าวจึงมีการพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลของตนเอง เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มประชาคมยุโรป จีน และประเทศไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาออกสกุลเงินดิจิทัลของประเทศ เรียกว่า CBCD (Central Bank Digital Currency) เป็นต้น

New Public Management (NPM)

- Build an administration by implementing flexibility
- Transparency
- Minimum government
- De-bureaucratization
- Decentralization
- Market orientation

5.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยจะใช้กรอบแนวคิดการบริหารภาครัฐสมัยใหม่ (New Public Management : NPM) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะตระหนักถึงการบริหารบนฐานของความยืดหยุ่น (Build an administration by implementing flexibility) มีความโปร่งใส (Transparency) ทำให้รัฐมีขนาดเล็ก เน้นการมีส่วนร่วมของสังคม (Minimum government) ลดความเป็นระบบราชการลง (De-bureaucratization) กระจายอำนาจ (Decentralization) การให้บริการภาครัฐบนฐานตลาด (The market orientation of public services) และ การจัดสรรให้ภาคเอกชนดำเนินการแทน (Privatization) เพื่อชี้ให้เห็นผลกระทบจากเงินสกุลดิจิทัลต่อประเทศไทย

6. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

6.1 ผลการศึกษา

พัฒนาการความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัลในปัจจุบัน จากพัฒนาการระบบการเงินและเทคโนโลยีทางการเงิน ในยุคสมัยที่เปลี่ยนไป นอกจากการติดต่อสื่อสารที่สามารถกระทำได้รวดเร็วและสะดวกมากยิ่งขึ้น การทำธุรกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องการเงินของคนในยุคสมัยนี้ก็เปลี่ยนแปลงไป ธุรกรรมต่าง ๆ สามารถทำได้จบทุกเรื่องภายในอุปกรณ์สื่อสารอย่างเช่นโทรศัพท์มือถือเพียงเครื่องเดียว โดยไม่ต้องเสียเวลาไปติดต่อที่สถาบันการเงิน ทั้งธุรกรรมการโอน จ่าย ชำระค่าสินค้าและบริการต่าง ๆ เพราะมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology) หรือ FinTech มากขึ้น เพื่อตอบรับกับพฤติกรรมของผู้บริโภคในสมัยใหม่ที่ต้องการความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น

เทคโนโลยีทางการเงินบล็อกเชน (Blockchain) หนึ่งในเทคโนโลยีทางการเงินที่เป็นโครงสร้างของระบบการเงินรูปแบบใหม่ที่จะส่งผลให้ธนาคารถูกลดบทบาทในการทำธุรกรรมทางการเงินจากผู้ใช้งาน โดย Blockchain จะเป็นนวัตกรรมทางการเงินที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงการจัดการข้อมูลและขั้นตอนการทำธุรกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีการจัดการเก็บข้อมูลที่มีการกระจายตัวไปยังผู้ที่อยู่ในระบบทุกคน (node: อุปกรณ์ในเครือข่าย Blockchain เปรียบได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ หรืออื่น ๆ ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและประมวลผลได้) แทนการใช้ตัวกลาง และเมื่อมีข้อมูลใหม่ก็จะปรับให้เป็นปัจจุบัน (Update) พร้อมกันตลอดเวลา ส่งผลให้ลดระยะเวลาการ

ทำธุรกรรมและลดต้นทุนการดำเนินงาน นอกจากนี้ข้อมูลจะได้รับการบันทึกไว้ตั้งแต่ธุรกรรมแรก ทำให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ง่ายขึ้น ความเป็นมาของระบบการเงินแบบ Blockchain เกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 2009 โดย Satoshi Nakamoto ซึ่งความเข้าใจโดยทั่วไปแล้ว จะเข้าใจว่า Blockchain หมายถึง “Bitcoin Blockchain” ที่เป็นการเข้ารหัสแล้วทำให้เกิดสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ซึ่งบิทคอยน์ (Bitcoin) คือแนวคิดของการเข้ารหัสสกุลเงิน (Virtual Currency) โดยใช้ Blockchain protocol ในการดำเนินธุรกรรมทางการเงิน จะมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ มีความมั่นคงปลอดภัย (Security) โปร่งใส (Transparency) มีการบันทึกประวัติการทำธุรกรรมโดยมีวงจรสมบูรณ์ (Full life-cycle) และสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่จำเป็นต้องผ่านตัวกลางอย่างสถาบันการเงิน หลักการทำงานของ Blockchain คือฐานข้อมูลจะถูกแชร์ให้กับทุก node ที่อยู่ในเครือข่ายและการทำงานของเทคโนโลยี Blockchain จะไม่มีเครื่องใดเครื่องหนึ่งเป็นศูนย์กลางหรือเครื่องเครือข่าย ซึ่งการทำงานแบบกระจายศูนย์เช่นนี้จะไม่ถูกควบคุมโดยคนเพียงคนเดียว แต่ทุก node จะได้รับสำเนาฐานข้อมูลเก็บไว้และจะมีการอัปเดตฐานข้อมูลแบบอัตโนมัติเมื่อมีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น

สกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) เป็นเงินรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์สกุลเงินสมมติที่ถูกสร้างขึ้นในรูปแบบดิจิทัล การมีสกุลเงินดิจิทัลเพื่อลดการรวมศูนย์ของระบบการชำระเงินผ่านสถาบันการเงินให้สามารถกระจายไปยังผู้ใช้ในเครือข่ายสกุลเงินนั้น ๆ ได้ โดยใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ติดตามการเคลื่อนไหวของเงินแม้จะไม่มีตัวกลางและสามารถป้องกันการปลอมแปลงได้ด้วย การชำระหรือโอนเงินจึงอยู่แค่ภายในเครือข่าย (สิฐิตมา ชูเชิด, 2562) สำหรับในประเทศไทย การใช้สกุลเงินดิจิทัลเพื่อทำธุรกรรมชำระเงินยังมีจำกัด และเริ่มมีคนไทยที่ผลิตสกุลเงินดิจิทัลสัญชาติไทย เช่น Zcoin ขณะที่กลุ่มนักลงทุนไทยเริ่มรู้จักสกุลเงินดิจิทัลที่เป็นสินทรัพย์ภายใต้พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 โดยมีสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการเปิดตัวโครงการอินทนนท์ที่เป็นการทดสอบระบบการให้โอนเงินระหว่างสถาบัน การเงินโดยใช้ CBCD จำลอง (wholesale CBDC) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงิน นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยยังได้ให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัล ว่าคือหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าและบริการโดยเฉพาะการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต รวมทั้งยังมีการโอนให้กันได้โดยมีรายละเอียดของข้อมูลโดยอิงสกุลเงินดิจิทัลที่เป็นที่นิยมคือ สกุลเงินบิทคอยน์ (Bitcoin)

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีข้อเสนอแนะให้ประชาชนทั่วไปมีความระมัดระวัง โดยทำการศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการถือครองหรือใช้หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจาก หน่วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์นี้ไม่ถือว่าเป็นเงินที่ใช้ชำระหนี้ตามกฎหมายไทย การใช้หน่วยข้อมูลดังกล่าวในการชำระค่าสินค้าหรือบริการจึงอาจถูกปฏิเสธจากร้านค้าได้อีกทั้ง ความเสี่ยงจากการที่มูลค่าหน่วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์มีความแปรผันอย่างรวดเร็ว เพราะมูลค่าของหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เกิดจากความต้องการแลกเปลี่ยนในกลุ่มของผู้ใช้ด้วยกัน มูลค่าจึงมีความผันผวนสูงและไม่สัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจจริง ผู้ถือครองหน่วยข้อมูลจึงมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียเงินจากการที่มูลค่าของหน่วยข้อมูลลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว ความเสี่ยงจากการถูกขโมยข้อมูล เนื่องจากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะต้องจัดเก็บไว้ในอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เท่านั้น และ ความเสี่ยงที่ผู้ใช้ไม่ได้รับการคุ้มครอง เนื่องจากหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวไม่ได้เป็นสื่อกลางในการชำระเงินตามกฎหมาย ดังนั้นหากมีการใช้เป็นช่องทางในการหลอกลวงหรือฉ้อโกง

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้มีการกำกับดูแลสินทรัพย์ดิจิทัลภายใต้กฎหมายไทย โดยได้แบ่งกลุ่มของสินทรัพย์ดิจิทัลเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. คริปโตเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) หมายถึง หน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างเพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า บริการ สินทรัพย์ดิจิทัลอื่นๆ และสิทธิอื่นใด มีลักษณะสำคัญคือ ไม่ถือเป็นตัวเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (Legal tender) เป็นสินทรัพย์ที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนได้ และอาจมีความเสี่ยงจากความผันผวน (Volatility)
  2. โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุน (Investment token) หมายถึง หน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อกำหนดสิทธิในการร่วมลงทุน
  3. โทเคนดิจิทัลเพื่อการใช้ประโยชน์ (Utility token) หมายถึง หน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อกำหนดสิทธิในการได้รับสินค้าหรือบริการที่เฉพาะเจาะจง
- ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้เงินสกุลดิจิทัล ประกอบด้วยหลายปัจจัย ได้แก่ 1) ด้านหน่วยงาน กสท. ที่จะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของการจัดการเงินสกุลดิจิทัล ที่ต้องผ่านการอนุมัติจากสำนักงาน กสท. รวมไปถึงต้องได้รับการยอมรับจากผู้ใช้และผู้ถือสกุลเงิน (ผู้ออกเหรียญสกุลดิจิทัล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2563) 2) บทบาทจากทางภาครัฐที่จะต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับเงินสกุลเงินดิจิทัล ให้ผู้ใช้เห็นถึงประโยชน์ในการใช้งาน การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าถึง (ที่ปรึกษาการลงทุนเงินดิจิทัล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2563) 3) ด้านองค์กรที่ดูแลสกุลเงินและร้านค้าที่

รองรับการใช้เงินสกุลดิจิทัลที่จำเป็นจะต้องมีระบบที่รองรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน (ผู้จัดการธนาคาร, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2563)

บทบาทของเงินสกุลเงินดิจิทัลต่อสังคมไทย คือจะมีการนำเงินสกุลดิจิทัลมาปรับใช้กับธุรกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การทำธุรกรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สังคมไทยจะมีตัวเลือกในการชำระเงินในการซื้อขายของออนไลน์ และในที่สุดก็จะปรับตัวเข้าสู่สังคมไร้เงินสดอย่างถาวร แทนที่เงินตราแบบเดิม (ผู้ซื้อขายเงินสกุลดิจิทัล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2563) ซึ่งสิ่งที่เปลี่ยนไปนี้จะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยสามารถโอนชำระค่าสินค้าและบริการที่มีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย อีกทั้งยังเป็นลดต้นทุนในการทำธุรกรรม จากการใช้ค่าใช้จ่ายในการผลิตและขนส่งธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ และในมุมมองของภาครัฐจะสามารถเก็บภาษีได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรมและสะท้อนรายได้ที่แท้จริงของบุคคล (ผู้จัดการธนาคาร, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2563)

ความซับซ้อนและความยุ่งยากในการใช้เงินดิจิทัล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มักยังคงมีความสับสนในเรื่องของเงินดิจิทัล ซึ่งผลจากความสับสนดังกล่าวอาจทำให้มีกลุ่มผู้ไม่หวังดีหลอกลวงเอาผลประโยชน์จากประชาชนได้ (นักวิเคราะห์ธนาคารแห่งประเทศไทย, ผู้ให้สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2563) ซึ่งในมิตินี้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเป็นมาตรฐานที่ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ (ผู้จัดการธนาคาร, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2563) นอกจากนี้เงินดิจิทัลยังถือเป็นเทคโนโลยีที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่อาจจะไม่เหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม รวมไปถึงความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีของกลุ่มชนชั้นล่างในสังคม (ที่ปรึกษาการลงทุนเงินดิจิทัล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2563)

ความปลอดภัยในการใช้จ่ายหรือถือครองเงินดิจิทัลสกุลต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันในประเด็นของความปลอดภัยในตัวระบบหรือเทคโนโลยีที่ใช้มีมาตรฐานที่น่าเชื่อถือ (นักวิเคราะห์ธนาคารแห่งประเทศไทย, ผู้ให้สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2563) แต่อย่างไรก็ตามยังมีความเสี่ยงในเรื่องของความผันผวนของเงินสกุลดิจิทัลที่สูงมาก และในปัจจุบันยังเน้นเป็นการถือครองเพื่อเก็งกำไรมากกว่าเพื่อการซื้อขายออนไลน์ (ผู้จัดการธนาคาร, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2563)

บทบาทและนโยบายของภาครัฐที่ควรมีเพื่อรองรับการใช้งานหรือการทำธุรกรรมต่างๆ ของเงินดิจิทัล ให้ข้อมูลว่า เงินดิจิทัลเป็นสิ่งที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญ เพราะเป็นแนวโน้มที่เป็นกระแสในระดับโลก ผ่านการสนับสนุนและพัฒนาให้เกิดการ

ใช้เงินดิจิทัลที่ขยายวงมากขึ้น (ผู้ออกเหรียญสกุลดิจิทัล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2563) รวมไปถึงการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาระบบที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างระบบนิเวศที่รองรับทั้งระบบ ซึ่งดำเนินไปพร้อมกับการให้ความรู้ประชาชนในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลไปในขณะเดียวกัน (ผู้จัดการธนาคาร, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2563) อย่างไรก็ตามภาครัฐก็ควรที่จะมีการออกมาตรการการใช้งานเงินดิจิทัลเพื่อให้เกิดประโยชน์ และสร้างความมั่นใจว่าเป็นการนำไปใช้อย่างถูกต้องภายในหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป (นักวิเคราะห์ธนาคารแห่งประเทศไทย, ผู้ให้สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2563)

การปรับตัวของเทคโนโลยีที่รองรับ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลเพียงเล็กน้อยในประเด็นนี้ว่าควรมีการพัฒนาาระบบต่างๆ เพื่อรองรับเทคโนโลยีเงินสกุลดิจิทัล รวมไปถึงในกลุ่มของแอปพลิเคชัน ในกลุ่ม Social network จะเข้ามามีบทบาทเป็นผู้เล่นหลักในการเล่น Market place ที่มีการใช้เงินสกุลดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการชำระเงิน (ผู้จัดการธนาคาร, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2563)

บทบาทของการธนาคาร ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลว่า ธนาคารจะต้องมีการรับมือด้วยการเตรียมระบบไว้รองรับการใช้เงินสกุลดิจิทัล รวมไปถึงรองรับระบบการโอนเงินโดยใช้เงินดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (ผู้ออกเหรียญสกุลดิจิทัล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2563) และที่สำคัญธนาคารจะมีบทบาทในมิติของการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบงาน ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลความปลอดภัยและมาตรฐานในการดำเนินการอีกทั้งทำหน้าที่คอยจัดการแก้ปัญหาในระบบการชำระเงิน (ผู้จัดการธนาคาร, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2563) แต่อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญบางท่านยังมองว่าเป็นเรื่องยากที่ธนาคารจะนำระบบสกุลเงินดิจิทัลมาใช้แทนตัวเงินในลักษณะเดิม (ผู้ซื้อขายเงินสกุลดิจิทัล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2563)

ลักษณะสำคัญของเงินสกุลดิจิทัลในประเทศไทย ควรมีลักษณะสำคัญคือ ไม่มีการกำหนดมูลค่าด้วยทองคำ หรือสินทรัพย์อื่นในการค้ำประกันจากรัฐบาลกลาง เหมือนกับเงินปกติ แต่ราคาของเงินสกุลดิจิทัลจะถูกกำหนดตามอุปสงค์และอุปทานในตลาด ราคาต่อหน่วยของเงินสกุลดิจิทัลมีความผันผวนสูง อีกทั้งประชาชนในประเทศไทยยังไม่มีความมั่นใจในมูลค่าของเงินสกุลดิจิทัลเท่าที่ควร

ผลกระทบจากสกุลเงินดิจิทัลต่อประเทศไทย แยกเป็นประเด็นๆ ได้ ดังนี้

1. ผลกระทบต่อภาครัฐ โดยจะมีการเตรียมมาตรการ กฎเกณฑ์ ข้อกฎหมาย เพื่อรองรับ การสร้างความปลอดภัยด้านการใช้งานเงินสกุลดิจิทัล การเตรียมความพร้อมด้านระบบนิเวศของที่รองรับเงินสกุลดิจิทัล รวมไปถึงประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่จำเป็นให้กับประชาชนได้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัล (ผู้จัดการธนาคาร, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2563)

2. ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ โดยผลกระทบของเงินสกุลดิจิทัลต่อระบบเศรษฐกิจของไทยคือ จะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศปรับเปลี่ยนรูปการของการชำระสินค้าหรือบริการให้เป็นสังคมไร้เงินสด แทนการใช้เงินตรา (เหรียญทอง อนุภูมิภาคอินโดจีน, ที่ปรึกษาการลงเงินดิจิทัล) โดยประชาชนจะสามารถโอนเงิน ชำระค่าสินค้าหรือบริการต่างๆ ได้ด้วยความรวดเร็ว ปลอดภัย และยังเป็นทางเลือกต้นทุนการทำธุรกรรมต่างๆ อีกด้วย (ผู้จัดการธนาคาร, ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2563)

3. ผลกระทบต่อระบบบริการธุรกิจ จะช่วยปรับปรุงกระบวนการ ขั้นตอน และยกระดับระบบการทำธุรกรรมระหว่างหน่วยธุรกิจต่างๆ ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้านการใช้ชีวิตที่จะช่วยเพิ่มตัวเลือกช่องทางชำระเงินของการซื้อขาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งกับตัวผู้ซื้อสินค้าและผู้ขายสินค้าด้วย นอกจากนี้การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันสามารถทำได้สะดวกขึ้น เพราะระบบของเงินสกุลดิจิทัลมีความไม่ยุ่งยาก ประกอบกับมีจุดรองรับสำหรับการแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างสะดวกรวดเร็ว การศึกษาพัฒนาการความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัลในบริบทปัจจุบัน พัฒนาการความเป็นมาของเงินสกุลดิจิทัลเกิดขึ้นจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลให้การติดต่อสื่อสาร การถ่ายโอนข้อมูลต่างๆ สามารถทำได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้บทบาทของธนาคารในด้านการทำธุรกรรมทางการเงินด้วยเทคโนโลยีบล็อกเชนไม่จำเป็นต้องมีธนาคารมาเป็นตัวกลางอีกต่อไป ต่อมาระบบบล็อกเชนได้ถูกนำมาใช้ในระบบการเงินมากขึ้น จนเกิดเป็นการเข้ารหัสเงินสกุลดิจิทัล (Cryptocurrency) ซึ่งเป็นแนวคิดการเข้ารหัสสกุลเงิน ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสกุลเงินดิจิทัลในบริบทต่อสังคมไทย ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ล้วนมีบทบาทสำคัญในการสร้างระบบนิเวศที่รองรับการใช้งานเงินสกุลดิจิทัลทั้งสิ้น และยังมีปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการใช้เงินสกุลดิจิทัล เช่น ความมีเสถียรภาพ การมีหลักประกันหรือสินทรัพย์อ้างอิง และการมีกฎหมายรองรับสภาพความเป็นเงินของสกุลเงินดิจิทัล

4. ผลกระทบต่อระบบการทำธุรกรรมทางการเงิน เงินสกุลดิจิทัลจะเข้ามาปรับปรุงระบบการทำธุรกรรมทางการเงินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จะเกิดตัวเลือกในการชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการออนไลน์มากขึ้น และยังเป็นประโยชน์ในแง่ของการประหยัดเวลา ประหยัดงบประมาณด้านการผลิตและขนส่งเงินรูปแบบเดิม และที่สำคัญยังใช้เป็นฐานข้อมูลที่ถูกต้องสำหรับการจัดเก็บภาษีของทางภาครัฐ ปัญหาของการนำเงินสกุลดิจิทัลเข้ามาใช้ในประเทศไทยที่สำคัญคือ ความไม่รู้ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ที่อาจจะส่งผลให้เกิดการหลอกลวง หรือการโกง จนเกิดความสูญเสียได้ นอกจากนี้ยังมีประเด็นปัญหาในเรื่องของ ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีของคนบางกลุ่มที่ไม่มีความสามารถในด้านนี้เพียงพอ

5. ผลกระทบต่อความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือ ระบบเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในเงินสกุลดิจิทัลมีค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงค่อนข้างมีความปลอดภัย แต่ยังคงมีความเสี่ยงในเรื่องของมูลค่าของเงินสกุลดิจิทัลที่มีความผันผวนที่สูงมาก ในประเด็นนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ เกียรติกร เทียนธรรมชาติ (2561) ที่ระบุว่า กลุ่มคนที่มีแนวโน้มการใช้เงินดิจิทัลมากคือกลุ่มที่มีบุคลิกในการยอมรับความเสี่ยงต่อผลประโยชน์อันเกิดจากความผันผวนของเงินสกุลดิจิทัลได้ ภาครัฐควรให้ความสนใจในการนำระบบเงินสกุลดิจิทัลมาใช้ เพราะเป็นกระแสระดับโลก โดยบทบาทของภาครัฐที่ควรทำก็คือการสนับสนุนและพัฒนาทั้งระบบโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการใช้งาน ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อเงินดิจิทัล อีกทั้งต้องมีการออกมาตรการการใช้เงินดิจิทัลอย่างเกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามข้อค้นพบดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ อธิสา ธีระศักดิ์ดาพงษ์ (2559) ที่ระบุถึงปัจจัยหลักที่ส่งผลให้คนส่วนใหญ่เลือกใช้งาน Bitcoin คือการปราศจากการควบคุมจากรัฐ ธนาคารจำเป็นที่จะต้องรับมือและเตรียมปรับตัวให้รองรับกับการใช้เงินสกุลดิจิทัล ผ่านกลไกของการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบงาน ทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยและมาตรฐานในการดำเนินการ และคอยจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในระบบการชำระเงินต่างๆ การนำสกุลเงินดิจิทัลมาใช้ในประเทศไทยยังมีความเสี่ยงจากความผันผวนที่สูงมากของเงินสกุลดิจิทัลที่อิงกับอุปสงค์อุปทานของตลาด ผู้ลงทุนควรตระหนักถึงความสามารถในการรับความเสี่ยงจากกรณีดังกล่าวไว้เสมอ

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น หากนำกรอบแนวคิดการบริหารภาครัฐสมัยใหม่ (New Public Management : NPM) มาอธิบายการก่อเกิดของสกุลเงินดิจิทัลมาจากความก้าวหน้าของระบบดิจิทัลและระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ส่งผลทำให้ภาครัฐจะต้องปรับตัวการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่บนฐานของการเปลี่ยนไปของระบบ

สภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเงิน ดังนั้นการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ จึงมีความยืดหยุ่น สร้างระบบให้เป็นที่ยอมรับและความโปร่งใส รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นลดความเป็นระบบราชการลงด้วยการกระจายอำนาจฐานตลาด (The market orientation of public services) สะท้อนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีการเปิดตัวระบบการให้โอนเงินระหว่างสถาบันการเงินโดยใช้ CBDC จำลอง (wholesale CBDC) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินสกุลเงินดิจิทัล เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าและบริการโดยเฉพาะการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต รวมทั้งยังมีการโอนให้กันได้โดยอิงสกุลเงินดิจิทัลที่เป็นที่นิยมคือ สกุลเงินบิทคอยน์ (Bitcoin)

7. ข้อเสนอแนะ

ต่อหน่วยงานภาครัฐ

1. แนวโน้มการใช้เงินสกุลดิจิทัลในการถือครองเพื่อเก็งกำไร ไปสู่การขยายตัวสู่การใช้งานด้านการทำธุรกรรมในชีวิตประจำวันมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำความเข้าใจและเตรียมความรู้ รวมไปถึงระบบงาน เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อพร้อมรับกับการเข้ามาของสกุลเงินดิจิทัล โดยสามารถใช้นวัตกรรมทางการเงินในกลุ่มสร้างประโยชน์และลดต้นทุนในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เงินสกุลดิจิทัลในประเทศไทย ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงาน กลต. ร้านค้า ผู้ใช้ รัฐบาล และองค์กรที่ดูแลสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งทุกฝ่ายควรเข้าใจถึงบทบาทสำคัญในการสร้างระบบนิเวศที่รองรับการใช้การเงินสกุลดิจิทัลทั้งสิ้น และยังมีปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการใช้เงินสกุลดิจิทัล

3. ปัญหาของการนำเงินสกุลดิจิทัลเข้ามาใช้ในประเทศไทยที่สำคัญคือ ความไม่รู้ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ที่อาจจะส่งผลให้เกิดการหลอกลวง หรือการโกง จนเกิดความสูญเสียได้ นอกจากนี้ยังมีประเด็นปัญหาในเรื่องของ ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีของคนบางกลุ่มที่ไม่มีความสามารถในด้านนี้เพียงพอ ในประเด็นนี้เป็นบทบาทของภาครัฐที่ควรจะต้องมาตรการหรือข้อกฎหมายเพื่อรองรับด้านปลอดภัย และการเข้าถึงนวัตกรรมในกลุ่มนี้

4. ความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของระบบหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในเงินสกุลดิจิทัลมีค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงค่อนข้างมีความปลอดภัย แต่ยังคงมีความเสี่ยงในเรื่องของมูลค่าของเงินสกุลดิจิทัลที่มีความผันผวนที่สูงมาก ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอให้ภาครัฐหรือหน่วยงานด้านเศรษฐกิจของประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการระบบการใช้จ่ายเงินดิจิทัลให้มีเสถียรภาพทั้งในมุมมองของการใช้และการถือครองเพื่อเก็งกำไร

5. ภาครัฐควรให้ความสนใจในการนำระบบเงินสกุลดิจิทัลมาใช้ เพราะเป็นกระแสระดับโลก โดยบทบาทของภาครัฐที่ควรทำก็คือการสนับสนุนและพัฒนาทั้งระบบโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการใช้งาน ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อเงินดิจิทัล อีกทั้งต้องมีการออกมาตรการการใช้จ่ายเงินดิจิทัลอย่างเกิดประโยชน์และสร้างสรรค์

ต่อภาคธุรกิจ

1. ภาคธุรกิจต่างๆ ได้ทำความเข้าใจและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหลายตัวที่ได้พัฒนาตัวเองให้มีระบบที่รองรับการใช้จ่ายเงินสกุลดิจิทัล ยกตัวอย่างเช่น แอปพลิเคชันที่มีรูปแบบของการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางธุรกิจได้อย่างรวดเร็วและสอดคล้องกับสภาพการใช้จ่ายแห่งอนาคต

2. ธนาคารจำเป็นต้องรับมือและเตรียมปรับตัวให้รองรับกับการใช้จ่ายเงินสกุลดิจิทัล ผ่านกลไกของการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบงาน ทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยและมาตรฐานในการดำเนินการ และคอยจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในระบบการชำระเงินต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรณษา แสนละเอียด, พีรภาว์ ทวีสุข และ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล. (2560). การยอมรับเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มความตั้งใจในการใช้บริการซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ของกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ใน กรุงเทพมหานคร. *วารสารปัญญาภิวัตน์*, 9(3), 3-16.
- เกียรติกร เทียนธรรมชาติ. (2561). *อิทธิพลต่อการตัดสินใจยอมรับการใช้เงินดิจิทัล (บิทคอยน์) ของผู้บริโภคกลุ่ม Millennials ในกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชานโยบายและการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2561). *สถานการณ์ Cryptocurrency ของประเทศไทย*. สืบค้นจาก <https://www.etcommission.go.th/article-Techno-Cryptocurrency.html>
- จิตติมา ชูเชิด และคณะ. (2562). *บริการทางการเงินดิจิทัลและนัยต่อการดำเนินนโยบายการเงินของไทย*. งานศึกษาภายใต้โครงการศึกษาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่มีนัยต่อการดำเนินนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/Paper_DigitalizationonFinancialServices.pdf
- ณัฐฐา ธิรโสภี และ ชัยวัฒน์ อุตตมากร. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีเว็บพอร์ทัลของการเรียนการสอนในระบบเปิด Thai MOOC. *วารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 39(5), 96-116.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2557). *เรื่องข้อมูลเกี่ยวกับ Bitcoin และหน่วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ที่ ลักษณะใกล้เคียง*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/Thai/PressAndSpeeches/Press/News2557/n0857t.pdf>
- ปัญญาจทรัพย์ ปัญญาไว และ รวิพรรณ สุภาวรรณ. (2559). ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีและประเทศแหล่งกำเนิด สินค้าที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติในการใช้บริการ Pre-order เครื่องสำอางผ่านทางออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.

- วารสารนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 1(1), 32-42.
อลิสซา วีระศักดิ์ดาพงษ์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งาน Bitcoin. การค้นคว้าอิสระ
การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Alesina, A., & Barro, R. J. (2002). Currency Unions. *The Quarterly Journal of Economics*, 117(2), 409-436.
- Alesina, A., Barro & Tenreyro, S. (2002). Optimal Currency Areas. *NBER macroeconomics anual*, 17, 301-345.
- Alesina, A., Spolaore, E., & Wacziarg, R. (2000). Economic Integration and Political Disintegration. *American Economic Review*, 90(5), 1276-1296.
- Davis, F. D. (1989). Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319-340.
- Gandal, N., & Hałaburda, H. (2014). *Competition in the Cryptocurrency Market*. Canada: Bank of Canada.
- Hu, P. J., Chau, P. Y., Sheng, O. L., & Tam, K. Y. (1999). Examining the Technology Acceptance Model using Physician Acceptance of Telemedicine Technology. *Journal of Management Information Systems*, 91-112.
- Libra Association Members. (2020). *Libra White Paper*. Retrieved from The Official Libra: <https://libra.org/en-US/white-paper/?q=cache:iFOpEKv7KQcJ:https://libra.org/en-US/white->
- Nakamoto, S. (2008). *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*. Retrieved from <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>.
- Schmeling, M. (2019). Research Report What is Libra? Understanding Facebook's currency. *SAFE Policy Letter*, 76, 1-13.